

Joost van Hamel

*School of Mathematics and Statistics
University of Sydney, NSW 2006, Australia
vanhamel@maths.usyd.edu.au*

Column Wiskundigen in den vreemde

From down under

Sinds mei 2000 werkt Joost van Hamel als postdoc aan de faculteit wiskunde van de Universiteit van Sydney. Het afgelopen jaar heeft hij ons op de hoogte gehouden hoe het hem daar is vergaan. Deze column is de laatste in een serie van vier.

Al een jaar hier in Sydney. Het lijkt nog maar zo kort geleden dat Jacqueline en ik hier aankwamen. Gelukkig is het nog lang niet voorbij, want we hebben het hier erg naar onze zin. Waarschijnlijk blijven we hier nog wel een jaar of drie, want Jacqueline is inmiddels aan een promotieonderzoek begonnen. Wat dat betreft is het prettig dat ik een driejarige postdocplaats heb. Daarna zal ik nog een jaartje op de een of andere manier aan de slag moeten blijven, maar dat lijkt geen onoverkomelijk probleem. Ik ben in ieder geval wel blij dat ik voorlopig niet op zoek hoef naar een nieuwe postdocplek. Een buitenlands avontuur als het onze is een hoop gedoe, en als je dan elk jaar weer op zoek moet naar wat nieuws, blijft er weinig tijd en rust over om ergens echt een leven op te bouwen.

Tot nu toe ben ik erg tevreden met mijn verblijf hier in Sydney. Niet alleen omdat het een mooie stad in een schitterend land met een prachtig klimaat is. Voor mijn vertrek was ik sceptisch of een tijd in het buitenland ook veel bij zou dragen aan mijn academische ontwikkeling. Onder de wiskundigen met wie ik sprak leek dit het heersende idee. Zonder een buitenlands verblijf was een wetenschappelijke vorming niet compleet. Ik vroeg me af of dat nog wel zo sterk gold als vroeger. Waarom was het nodig ergens een jaar of langer te zitten, als je zonder dat al zoveel internationale informatie en inspiratie op kon doen, op congressen, met werkbezoeken, per e-mail en per internet? Ik had de indruk dat het idee van een buitenlands verblijf voor een groot deel een overblijfsel was uit de tijd dat wereld nog groot was, een vliegreis een fortuin kostte en je er met de trein een hele dag over deed om naar Parijs te gaan.

Inmiddels besef ik dat het verschil maakt of je ergens voor een paar weken te gast bent, of dat je er in dienst bent. Je maakt dan deel uit van het geheel, en dus kom je in nauwer contact met de academische cultuur ter plekke. Ik hebt hier de tijd om niet alleen maar over wiskunde te praten, maar ook om te zien 'hoe' het onderzoek en onderwijs gedaan worden. Ik zie inspirerende voorbeelden, en ook voorbeelden van hoe ik het niet zou willen; ik vergelijk de aca-

demische cultuur hier met wat ik ervan ken in Nederland, en ik zie wat me beter bevalt en wat niet. Dat zijn dingen waar je op werkbezoeken meestal nauwelijks aan toekomt, omdat dan alles gericht is op de wiskunde zelf. Het contact met de faculteit als instituut is dan veel oppervlakkiger. Kortom, deze postdoc-periode blijkt zeker een verrijkende ervaring in mijn academische ontwikkeling; meer dan ik van te voren had verwacht.

Ik denk wel dat ik hier in Sydney geluk heb gehad. De cultuur hier binnen de algebra-groep is heel erg gericht op onderling contact. De vaste stafleden hebben me helemaal opgenomen en daarnaast lopen er veel interessante gasten rond die hier vaak voor een maand of meer zijn. Ik ken genoeg verhalen van postdocs die zich buiten het faculteitsleven voelden staan. Dat het voor mij zo goed uitpakt is echt puur geluk, want voor ik hier begon was ik hier alleen maar een middagje geweest, en kende ik niemand persoonlijk. Ik kende de verhalen van Wieb Bosma, maar die heeft hier in de computeralgebra-groep gezeten, niet in de algebra-groep — vreemd genoeg is er, zeker binnen werktijd, maar weinig contact tussen de twee groepen. Al met al is het dus meer geluk dan wijsheid dat ik het hier zo naar mijn zin heb. Uiteindelijk hangt dit soort dingen toch van het toeval aan elkaar. Als twee of drie mensen hier de afgelopen maanden niet waren geweest of veel minder tijd hadden gehad, dan had ik het nog steeds heel gezellig gevonden, maar academisch waarschijnlijk minder inspirerend.

Al met al denk ik dat het van te voren moeilijk te voorspellen is of een postdoc-periode echt een succes gaat worden of niet (tenzij je de faculteit waar je heengaat al heel erg goed kent). Toch denk ik dat het verstandig is navraag te doen, voor je ergens in het buitenland als postdoc heengaat. Hoe open is de atmosfeer er? Hoe druk is men met onderwijs en administratieve zaken? Zijn er vaak gasten van buiten, en worden die 'afgeschermd' door de gastvrouw/gastheer, of 'gedeeld' door de groep? Je zit er uiteindelijk al gauw een jaar, in een verder vreemde omgeving, lang genoeg om je behoorlijk miserabel te voelen als het niet goed uitpakt. Maar, zoals gezegd, zelf heb ik dit allemaal aan het toeval over gelaten, en het bevalt me uitstekend hier. De volgende keer neemt een andere wiskundige in den vreemde de fakkel over. Ik ben benieuwd.

